

עת"א 60507/03/16 - ראייד חמאתי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 60507-03-16 חמאתי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח' תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופטת מיכל ברנט
העותר	ראייד חמאתי (אסיר)
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

העותר נדון למאסר עולם שנקצב ל - 30 שנות מאסר בגין רצח, הוא מרצה עונשו מיום 9.7.2001, זהו מאסרו הראשון והוא מסווג לקטגוריה א' משטרה. העותר מלין על אי שילובו בסבב חופשות.

לטענת העותר, היות ושתי בקשות קודמות שלו נדחו על ידי ועדת אסירי עולם, מוגשת עתירה זו בחלוף 6 חודשים. לעותר נערך אבחון פסיכולוגי ולפיו הוא מתנהל היטב באגף ובתעסוקה, ניכר כי המצוקה הרגשית פחתה והיכולת לתעל כעס ולהימנע ממעורבות שלילית עלתה.

בעתירה קודמת בעניינו של העותר נקבע כי על הועדה לבחון הבקשה גם בהיעדר סולחה. הועדה אכן התכנסה ודחתה בקשתו של העותר לאור התנגדות המשטרה. לטענת ב"כ העותר, מדובר במידע ישן מלפני 11 שנים והעותר מוכן לכל תנאי שיקבע לחופשה.

בכתב התשובה נטען על ידי המשיבה כי עתירה זהה לעניין חופשותיו של העותר נדחתה על ידי בית המשפט בעת"א 14378-11-15 שם נקבע כי: "משהוערכה מסוכנותו של העותר כמסוכנות בינונית, אף אם מדובר במסוכנות בינונית בטווח הנמוך, הרי שעדיין מדובר במסוכנות. משתפקידו של בית המשפט לבדוק סבירות ההחלטה המנהלית, נחה דעתי כי מדובר בהחלטה סבירה ולפיכך אין מקום להתערבות בית המשפט בהחלטת המשיב".

בסייפת ההחלטה נקבע כי: "בשולי הדברים ומאחר וועדת אסירי עולם נתנה משקל להיעדר סולחה, רצוי כי ועדת אסירי עולם תתכנס בשנית בהקדם ותבחן בדרך שתמצא לנכון את המסוכנות כלפי העותר מצד משפחת הקורבן בהיעדר סולחה שאינה נהוגה כאמור בדת הנוצרית".

ועדת אסירי עולם התכנסה בהתאם להחלטה זו וקבעה כי: "מבדיקה עדכנית של מודיעין שב"ס והמשטרה, ההתנגדות להוצאתו לחופשה עומדת בעינה בדבר קיומו של סכסוך בין המשפחות (אף אם לא מדובר על הצורך ב"סולחה" הנהוגה בדת המוסלמית). בנסיבות אלה נוכח עמדת מודיעין שב"ס ומשטרת ישראל, לא ניתן להוציא את האסיר לחופשה".

במסגרת הדיון בוועדה הוצג מידע מודיעיני עדכני מטעם שב"ס אשר יש בו כדי ללמד על הלכי הרוח בין המשפחות המסוכסכות.

בדיון שהתקיים לפני נטען ב"כ העותר כי מדובר בעתירה שלישית, בהחלטת ועדת אסירים עולם בשנת 2013 צוינה התנהגותו החיובית, ב 12/14 כבוד הנשיא דחה את העתירה והתייחס לדו"ח הפסיכולוגי שעמד מולו כאשר בסיפא להחלטתו ציין הנשיא כי רשם בפניו את עמדת גורמי טיפול שהמליצו על בדיקה פסיכולוגית נוספת שנערכה לעותר ב 7/15. לאחר בדיקה זו ב 8/15 פעם נוספת ביקש העותר שישולב בסבב חופשות והמשיב סירב והצטרפה נסיבה חדשה שדנה בעניין הסולחה בין משפחת המנוח למשפחת העותר ומידע מודיעיני שמציינת ועדת אסירי עולם משנת 2005. על כך הוגשה עתירה וביהמ"ש דחה את העתירה תוך שימת לב לדו"ח הפסיכולוגי שציין מסוכנות בינונית בטווח הנמוך.

ב"כ העותר ביקש להפנות את תשומת הלב להבדלים בין הדו"ח הפסיכולוגי שעמד בפני הנשיא לבין הדו"ח שעמד בפני ביהמ"ש דנא. ההבדל הוא בדיוק בנושא בו דן כבוד הנשיא טל - דוחק ואימפולסיביות. כבוד הנשיא קבע כי על פי הדו"ח העותר בעל פוטנציאל בינוני למסוכנות. מצבי הלחץ אותם ניתן לבדוק בזמני דוחק ואימפולסיביות - ירדו לאפס. העבירה אותה ביצע העותר היא החמורה ביותר בספר החוקים, הוא ביצעה בגיל 23 וכיום הוא בן 38, אדם שונה לחלוטין. ב 1/16 התכנסה הועדה שוב וקבעה כי מסוכנותו מוערכת בקצה הנמוך של הטווח הבינוני. מדובר בהחלטה לא סבירה משהחומר שהונח בפני הודעה זהה לחומר של שנת 2005 כך שהבדיקה אותה ביקש בית המשפט לבחון לא נעשתה.

ב"כ המשיבה טענה כי ועדת אסירי עולם לאורך כל הדרך ובשום שלב לא המליצה על חופשה. לא ב- 27.8.14 ולא ב- 19.2.15. מעבר לכך גם האבחון הפסיכולוגי מדבר על מסוכנות בטווח הבינוני. אין להתייחס לזה בקלות דעת נוכח העובדה שהעותר מרצה מאסר עולם בגין עבירה של רצח. ועדת אסירי עולם התייחסה לעניין העדר הסולחה כפי שמצוין בדו"ח שהוגש וקבעה כי גם אם לא מדובר על צורך בסולחה עדיין מדובר על סכסוך. על פי המידע קיים סכסוך ולפיכך אנו מתנגדים להוציאו לחופשות גם היום. לאור האמור במידע, מדובר בהחלטה סבירה ואחראית ואין מקום להתערב בה.

דיון והכרעה:

הלכה מנחה היא כי חופשה הינה פריבילגיה והאפשרות הקיימת לאסיר לצאת לחופשה אינה בגדר זכות מוקנית.

ברע"ב 1400/16 מדינת ישראל נ' רוזנשטיין נקבע בהאי לישנא:

"החופשה, גם אם אינה עולה כדי זכות מוקנית, היא כלי שיש בו כדי להפוך את ההגבלה על חופש התנועה של האסיר למידתית יותר ולקדם את התכלית של הקלת תנאי המאסר כמתחייב ביחס לניהול החיים במסגרת הכלא. אכן, העובדה שמהאסיר נשלל חופש התנועה, אין בה כדי לבטל את הצורך להקל את תנאי ההגבלה ולשמור על מידתיותם כך שהעונש שנגזר עליו ירוצה בתנאים שיאפשרו לאסיר לשקם את חייו בתום ריצוי עונשו. חופשה אינה נמנית עם הזכויות המוקנות לאסיר כאחת מזכויות היסוד שלו, ואף-על-פי-כן בשל אופייה ותכליתה של חופשה הניתנת לאסיר על שירות בתי הסוהר ליתן טעם כבד משקל ורציני לשלילתה מאסיר בנסיבות שבהן על-פי הכללים הרגילים תינתן חופשה לאסיר אחר" (ע"א 6481/01 אל עביד נ' שירות בתי הסוהר, פ"ד נז (6) 678 בפסקה 27 (23.10.2003)).

משכך, מצופה מהגורמים המוסמכים לתמוך החלטתם לשלול פריבילגיה זו מאסיר פלוני בנימוקים ובראיות רלוונטיות, ולא לעשות כן באופן שרירותי או אוטומטי. כפי שיובהר להלן, אני סבור כי במקרה דנא המשטרה ושירות בתי הסוהר עמדו בנטל זה, ותמכו החלטתם שלא לשנות את סיווגו של המשיב באופן מספק".

אכן, הועדה הממליצה על הוצאת אסיר עולם לחופשה ראשונה קבעה כי מסוכנותו של העותר הינה בקצה הנמוך של הטווח הבינוני, אך יחד עם זאת נראה כי התנגדותה להוצאתו של העותר לחופשה ראשונה נסמכת בעיקרה על עמדת מודיעין שב"ס ומשטרת ישראל.

עיון במידע מעלה מסקנה שונה מזו של הועדה. (ידיעות 426, 897, 936).

בנסיבות אלה, מתבקשת המשיבה לערוך אבחון פסיכולוגי נוסף לעותר וזאת תוך 30 יום ולאחר קבלת תוצאות האבחון, להביאו בהקדם בפני הועדה הממליצה על הוצאת אסיר עולם לחופשה ראשונה אשר תחווה דעתה אודות העותר אף בהתייחס למידע.

המזכירות מתבקשת לשלוח העתק ההחלטה לב"כ הצדדים ולקבוע מועד נוסף לדיון לאחר הפגרה.

ניתנה היום, ט"ו סיוון תשע"ו, 21 יוני 2016, בהעדר הצדדים.